

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ograke dežele za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četr leta 6 K 50 h, za eden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za eden mesec 2 K. Kdor hodi sam ponj, velja za celo leto 22 K, za pol leta 11 K; za četr leta 5 K 50 h, za eden mesec 1 K 90 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Na naročbo brez istodobne vpošiljative naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od peterostopnega petit-vrste po 12 h, če se oznanilo enkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvole frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je na Kongresnem trgu št. 12. — Upravnštvo naj se blagovoljno pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila t. j. administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnštvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Ferjančič v ječi.

Tolovajstvo v Gočah spada med najznačilnejše epizode v zgodovini političnih bojev na Kranjskem, kajti tu se je pokazal blagoslovjeni agitator v vsi svoji nagoti, tu se je pokazalo, kako hudoben in nasilen hujščak da je in kako mu je dobro tudi najgrje sredstvo samo, da doseže svoj namen.

Menimo, da se še vsakdo spominja detajlov goške afere, kako je goški kurat Ferjančič iz prižnice in iz spovednice ščuvale ljudi proti svojim soobčanom naprednega mišljenja, kako je naprednjake slikal kot zavrnena bitja in kako je predstavljal kot dobro in Bogu dopadljivo delo, ako se liberalce pobije. Te nečuvane svoje nauke, ki jih je javno, to je s prižnice oznanjal, ne da bi se bila za to zmenila državna oblast in ne da bi se bil zanje zmenil ljubljanski škof je Ferjančič tudi praktično poskusil izvršiti. Povodom veselice, ki jo je priedelo napredno društvo v hiši sedaj že mrtvega goškega župana g. Žgurja je kurat Ferjančič mobiliziral črno vojsko in vprizoril ž njo tolovajski napad na hišo župana Žgurja ter s farovškega okna podžigal svoje ljudi naj liberalce pobijejo.

Ko se je izvedelo za hudodelstvo, je završelo po celi deželi; vse je bilo skrajno ogorčeno, samo ljubljanski škof se ni ganil in je imel pogum, pustiti tega hudodelca kot dušnega pastirja na Gočah.

Prišla je kazenska obravnavna. Ko bi bil škof kurata Ferjančiča pravočasno odstranil iz Goč, bi bila obravnavana brez posebnega večjega pomena. Krivci bi prijeli zaslzeno kazeno in stvar bi bila končana. Toda, ker je škof Ferjančiča pustil v Gočah, je imel ta božji namestnik časa in prilike, obdelovati priče in obdelovati vse in jih učiti, kako naj pred sodiščem govore, da se ne izve resnica.

Glede udeležbe pri tolovajskem napadu na županovo hišo se je Ferjančič ves izlizal, dasi ni nobenega dvoma, da je on glavni krivec, obsojeni kmetje pa so njegove žrtve, ali pri vsej svoji hodobnosti in prekanjenosti se je kurat Ferjančič vzel. Izkazalo se je, da je učil ljudi kako naj po krievni pričaji, izkazalo se je, da jih je učil, kako naj pod prisego lažejo in obsojen je bil zaradi tega na par mesecev ječe.

In zopet je završelo po celi deželi, to pot iz zadoščenja, škof pa se zopet ni ganil in je duhovnika-krioprisežnika pustil še nadalje v Gočah.

Ko so bile vse pritožbe zaradi odsodbe in kazni odbite, je kurat Ferjančič prosil cesarja za pomiloščenje. To pot pa se je škof ganil in obletal vse močne pisarne, da bi izprosil pomiloščenje goškega kurata.

Zaman. Prošnja na cesarja za pomiloščenje je bila odbita in kurat Ferjančič je dobil že pozivnico, da nastopi svojo kazeno. Odsedeti jo bo moral v kaznilnici Suben na Gorenjem Avstrijskem, kjer imajo poseben oddelok za hudodelce v talarjih.

To je zadnji prizor iz žaloigre, imenovane »tolovajstvo na Gočah«. Dejstva, ki smo jih navedli, govore cele knjige in postavljajo v pravoluč vso klerikalno stranko in njeno pravo vodstvo. Duhovnik, ki organizira tolovajske napade, ki ščuje fanatizirano ljudstvo na uboj in ki naposlед zapeljuje priče h krivi prisiagi — to je ilustracija naših razmer, to priča, s kako stranko se moramo bojevati. In proti taki bandi naj bi bil boj z glačo-rokovicami mogoč?

Gosposka zbornica.

V soboto popoldne se je sestala gosposka zbornica, da v zadnjem trenutku odobri od zbornice sprejetje sladorne zakone, posebno še bruseljsko konvencijo. Razun tega pa

je imela rešiti zbornica tudi zadevo pro domo sua, ker so bili nekateri njeni člani užaljeni po rediteljih poslanske zbornice, ko so kot interesarje sladkornih pogodeb zborovali v parlamentnem poslopu.

Vse tri stranke gosposke zbornice so nameravale prvotno skupno protestirati proti omenjenim dogodkom. Na predlog kneza Fürstenberga pa se je sklenilo, zadevo rešiti v plenumu zbornice. Vsekakor se je tej »častni aferi« posvečalo več važnosti, kakor vsem zakonskim načrtom, ki so čakali na odobrenje gosposke zbornice. Načelniki vseh treh klubov, grof H. Thun, baron Gautsch in baron Chlumecky so imeli v ta namen brezkončna posvetovanja s predsednikom gosposke zbornice, knezem Windischgrätzom, a ta zopet s predsednikom poslanske zbornice, grofom Vetterjem.

Grof Merveld kot načelnik sladkorne komisije je poročal o sladkorni konvenciji in sladkornem davku, obžaloval, da mora gosposka zbornica pod pritiskom stavljenejega ji roka razpravljati o teh predlogah. Ker pa je komisija vkljub kratkemu času sladkorne predlage točno predelala, priporoča jih v sprejetje.

Član Mattusch kot poročevalec kontingenčne predlage je isto tako priporočal sprejetje.

V generalni debati je izjavil knez Khevenhüller, da je odločen nasprotnik kontingenčiranja, ki ga tudi Nemčija in Francija nista uvedli. Nameraval je predlagati znižanje sladkornega davka, a ker ni pod sedanjimi razmerami upati na uspeh, opusti to namero.

Princ Ferd. Lobkowitz je izjavil, da se še ni nikdar avstrijsko industrij tako hudo udarilo, kakor s to predlogo, vendar predlaga sprejetje, da ne nastane zmešnjava.

Pl. Plener je izjavil, da je za varstvo interesov državnega zaklada, vendar bi bil vkljub temu predlaga, da se davek na sladkor zniža za 5 K.

Dvorni svetnik Jeiteles je imenoval kontingenčni zakon mono-

pol ter predlagal, naj se vrne komisiji, ki ga naj predela in zopet predloži.

Finančni minister Böhm-Bawerk je obžaloval, da ni mogoče gosposki zbornici najvažnejših sladkornih predlog podrobno razpravljati, a prosil, naj odobre vse tri predloge.

Bruseljska konvencija se je na to odobrila, ravno tako se je sprejel v drugem in tretjem branju zakon o obdačenju sladkorja.

Potem je vprašal knez Fürstenberg predsednika, kaj misli ukreniti, da se ne bodo ponavljali tako žalostni dogodki, kakor so se pripetili nekaterim členom gosposke zbornice v parlamentu. Predsednik je izjavil, da je v ta namen že storil potrebne korake.

Ministrski predsednik dr. Körber je izjavil v imenu vlade globoko obžalovanje nad temi dogodki ter zavhalil gosposko zbornico za požrtvo valno sodelovanje pri sprejetju sladkornih predlog.

V manj kakor treh urah se je rešil ves kompleks, za katerega je potrebovala gosposka zbornica več sej.

Konkordat.

Vse evropske države žive še vedno pod vplivom cerkvene politike, kakršna se je vpletla med cerkev in državo v srednjem veku. To je sicer popolnoma v protivju protivljenju dobi, kajti kaj ima cerkvena avtoriteta opraviti z današnjim socialističnim značajem držav. Ako zavredne katera država s svojo gospodarsko politiko v stisko, ne pomagajoji vsi odpustki iz Rima. Rim tudi ne mara obubožanih držav, kar se vidi najbolje pri Španiji. Čas bi že tedaj bil, da bi katera država pokazala svobodno lice ter prekinila vse zveze z Vatikanom. Videl bi vsaj ostali svet, da je vsled tega še ne pokonča ogenj in žveplo. In kaj bi bilo bolj naravno, kakor da stori ta odločilni korak ljudovlada, kakor je Francoska, ki je dejansko že pred sto leti pretrgala vse tradicije z rimsko politiko, a se vkljub temu

prav lep o razvijala. Odkar je Combes pokazal roge cerkvenim bratovščinam in njenim šolam, pričakovalo se je z gotovostjo, da se emancipira popolnoma od Rima in njegovih so-mišljenikov so mislili, da mu storé usluge, ako pridejo s predlogom za popolno ločitev republike od Rima ter so predlagali, naj Francoska odpove konkordat. In oni Combes, katerega so opisovali vsi klerikalni listi kot najbujšega brezverca, po-glavarja prostozidarjev in cerkvenega roparja, je napravil Vatikanu globok poklon, ko je izjavil: »Jaz sem špiritualističen filozof! Vere ne moremo pogrešati! Sama pamet ne more biti človeška voditeljica skozi zmede življenja. Ne morete in ne smete motiti ljudstva v duševnih navadah, ki mu ga jih je priučila 19stoletna katališka vernost.« Kakor da bi z odpovedjo vatikanske odvisnosti tudi prenehala vera. V Rimu so velikodušno odpustili Combesu vse desedanje radikalnosti, kajti Vatikanu je zagotovljenih nadalje 50 milijonov prispevkov iz Francoske. A mrmrali so glasno skoraj vsi Combesovi pristaši, in to pove, da Combes še ni pravi mož ter se bo moral umakniti radicalnejšemu možu, ki bo izpolnil, kar ogromna večina francoskega prebivalstva želi: ločitev cerkve od države.

Politične vesti.

Tiskovni zakon, ki je že od 17. junija l. l. na dnevnu rednino, se hoče še nadalje odrivati, dokler se ne rešijo vse druge točke. Zaradi tega se namerava v eni prihodnjih sej nujno urgirati prvo branje tiskovnega zakona.

Sprememba državnozborskega poslovnika, ki pride v razpravo v prihodnjih sejih, je bil predmet v sobotni konferenci nemške ljudske stranke. Priznale so pomanjkljivosti v sedanjem poslovniku, vendar bo stranka zastavila ves svoj vpliv, da se iz novega poslovnika izključi vsako nasilje narodnostnih manjšin.

Ogrski državni zbor še vedno ni rešil brambne predlage. V sobotni sej sta Kossuthova in oposicijnska

LISTEK.

Otok v svetovni literaturi.

Jeden znakov modernega človeka je ta, da se pričenja bolj brigati za svoj naračaj, za otroka, za otrokovo dušo, njen razvoj in plemenitost. Kako malo so se s tem bavili pred nami, vidimo jasno v literaturi vseh prejšnjih dob.

V grški tragediji otroci nimajo besede. Molčijo tudi tam, kjer bi ne-navadno zvišali moment (*Oidipos Sofoklov*) in tvorijo samo živo štafažo. Niti v poznejših dobah žetev ni bogata. Tudi sam genialni psiholog Shakespeare, kateremu ni nezan noben trepet človeške duše, ni nikjer pokazal, kako živi otrok v svoji lastni duši. Shakespeare se ne izogiblje otrok, otroci prihajajo tudi na njegovo pozornico, toda vidimo povsod samo pogumne otroke — to je glavni njegov tip, in prezrele otroke. Najmanj revno na otroških tipih je delovanje Goethejevo. Goethe ima mehkega Karola v Berlichingskem Goetzu,

Mignon in ono dete (v noveli), katero s svojo nedolžnostjo in sladko pesnico ukroti leva, to je vse, kar vemo o Goethejevem naziranju o otrocih. Da, še nekaj vemo, poznamo brate in sestre Lottine v Wertherju, bralec zve o njih, da so radi jedli kruh s surovim maslom. Pri Schillerju je otrok samo efektna pomoč, ničesar več. V največji otroški sceni je njegov Tell dobro zadel, toda Schiller sam psihološko slabo. Calderon, Byron, Racine, Molière, Voltaire, Lessing, Kleist in Hebbel ogibljejo se v svojih spisih otrok populoma. Kakor vidimo, je dramatična literatura sploh revna z otroškimi študijami. Vsi njeni otroci so brez krv, so marionete z zastarelimi frizami v ustih. V dramatični je to ravno tako kakor v slikarstvu; lažje je močne obdržati ostro rezani karakter, nego bitje brez tipičnih kontur. Težko, da bi bili Faust in Jago kot otroci take naslikane lutke brez individualitete, kakršni bi se nam najbrže predstavljal, ko bi jih njihovi avtori uvedli na pozornico že kot otroke. V celi dramatični starejši literaturi ni deset otrok, iz česar besedil in

obnašanja bi se dal napraviti obris določnega tipa poznejšega moža.

V klasični epiki srečavamo se ravno tako s pokvarjenimi otroci. Izvzemši Richardsona, Scotta, Dichesta in nekatere druge — podavajo nam pisatelji pravzaprav samo autobiografije, dragocene prispevke k psihologiji deteta. Tako Franklinov »Lastni životopis«, K. F. Moritzov »Antonin Reiser«, E. Arndtov »Spomini iz mladega življenja«, Jung Stillingov »Živiljenjski dogodki«, Goethejev »Dichtung und Wahrheit«, Rousseaujev »Emile« in »Konfesija«, Heinjejevi »Memoiry« — in končno, da imenujem tudi enega modernega — Strindbergova »Spoved blaznega«. Tu vidimo povsod v otroških dušah prve početke poznejšega moškega značaja. Strindberga na pravnost nikdo ne razume, komur ni znana grozna historija njegovega detinstva. Tudi k Heinjejevi problematični naravi podaja ključ njegova mladost. Tako zelo pogosto moramo, ako hočemo razumeti moža, vprašati za otroka.

Samo ob sebi nastane vprašanje, zakaj se stari klasiki, katerim je bilo vendar mnogo ležeče na svojem po-

tomstvu, ogibljejo v spisih otrok? Odgovor je lahek: stare dobe se niso zanimali za otroka gospodarsko — kakor stoletja obrti — ni bilo tedaj za nje nikakoga detskega konflikta, a znanstveno ga izrabiti niso umeli. Mnogo ljubši predmet je bil otrok od nekdaj v slikarstvu in kiparstvu.

A tu opazujemo, da je pogosteje duša otrokove vezala umetnike, nego telo. Čudno je, da tam, kjer so upodabljajoči umetniki skušali vse sile, pesniki in pisatelji molče. Kjer sta čopič in dleto si pridobil človeštvo, ni bilo ne enega peresa, katero bi se bilo z vsploh poskusilo uglobiti v nedolžno, toda poetično vabljivo dušo otrokovo.

Od nekdaj se je pisarilo za otroke, toda ne o otrocih. A tu se najbolj kaže, kako se otroka ni razumelo. Defoe, Swift, Grimm, Andersen, Hauff in drugi so izvrstno razumeli vzbujati otroško fantazijo. Toda ko smo bili starejši in smo prečitali te stvari še enkrat, spoznali smo, da smo se najlepšega v pravljicah in satirah izognili, ker tega nismo razumeli. Šele danes pisatelja popolno cenimo. Toda stoji med vrsticami, kar daje delu še pravo vabljivost, toda otrok

tega ni našel, bil je torej proti avtorovi želji ob to najlepše pripravljen, in tako je tudi to tedaj, kar je bilo pripravljeno za otroški um, izgubilo na učinku. Pisatelj ni razumel občinstva, na katerega je hotel vplivati. Tako je torej bilo s psihologijo otroka preje.

Toda v modernem življenju, v katerem dete doraste v prisiljenosti obiskovati šolo, kjer se mora njegov površni duh podvrediti stopnju stopnjo zistemom, kjer se s pretežko in preobilno učno snovjo napravi iz njega raztresenega, nervoznega in bolnega človeka — v modernem življenju po-prijeti so se otroka važnejši pedagogi in patologi in ga temeljito študirajo. A to smo končno slišali in čitali o otroških samomorih, katerih število se strašno množi, tu se je pisateljem naenkrat razkrilo, da je tudi ta otrok imel dušo, katera je bila mogoče zmožna globokejšega mišljenja in čustvovanja; da je tudi ta otrok bil individuum, kateri je nerazumljivo sam nosil svoje boje in obenem trpel in bolel na življenju.

Dostojevski spoznal je to najgloblje in najbolesteerne. Njegova Ne-

stranka odklonili predlog). Debata se nadaljuje v današnji seji.

— Rezignacija posl. Pacaka. Izvršilni odbor českih državnih in deželnih poslancev je sprejel v svojem sestanku rezolucijo, v kateri ga poziva naj vztraja na čelu kluba ter se mu izreče popolno priznanje za njegovo požrtvovalno vodstvo. Pacák se še ni izjavil.

— Velika bitka v Maroku se je vršila dne 29. m. m. Vojni minister je popolnoma uničil vstaše. Skoraj vsi so pobiti ali ujeti. O pretendentu se ne ve, ali je med mrtvimi ali pa je zbežal.

Dopisi.

Iz Cerknici. († Gospod Alojzij Pogačnik). Kar smo že dalje časa s strahom pričakovali, to se je zgodilo dne 29. januvara t. l. Previdnost božja poklicala je tega dne po kratki bolezni in hudem trpljenju v boljše življenje gospoda Alojzija Pogačnika, trgovca in posestnika v Cerknici. Blagi pokojnik je bil — lahko rečem z mirno vestjo — najodličnejši in najvplivnejši mož na Notranjskem. Narodno - napredno stranko je s Pogačnikovo smrto zadel udarec, katerega bode le težko prebolela in prestala, ker g. Pogačnik je in ostane takoreč pri nas Notranjcih nenadomesten. Kot 17 letni župan stekel si je za veliko cerknico občino neverljivih zaslug. Da smo dobili pred leti v naš trg c. kr. sodnijo in c. kr. davkarijo, je delo Pogačnikovih rok. Ustanovil je posojilnico in čitalnico v Cerknici. Obema je bil mnogoletni načelnik. Pokojnik je bil veliko let zastopnik deželnega odbora v c. kr. okraju Šolskem svetu v Logatcu, član in predsednik krajnega šolskega sveta v Cerknici, načelnik cestnega odbora, član komisije za pogozdovanje Krasa, član komisije za odmerjenje pridobininskega davka itd. Za njegovega predsedstva krajnemu šolskemu svetu vzdignilo se je šolsko poslopje za eno nadstropje, šola se je razširila v štirirazrednico z eno paralelko, šolski vrt se je povekšal, in šola je dobila potrebna učila. Učiteljstvu je bil pokojnik vedno naklonjen in odkritosren prijatelj. Zadnji čas posvetil je vse moči in porabil vsoj vpliv na napravo vodovoda v Cerknici in okolici. Nebrnjokrat je zaradi vodovoda trkal na vrata pri c. kr. deželnim vladam, pri deželnem odboru in pri drugih merodajnih faktorjih, in to ne brez vspeta. Zelo se je mož veselil, da bode še videl sad svojega truda — vodovod izpeljan in dodelan — a žalibog, videl je le še vodovodne načrte. Dobre ceste, snažna pota in prekrasni lipovi nasadi ob cestah pričali bodo še poznam rodovom, da je bil pokojni g. Pogačnik moder in skrben gospodar. Koliko je dragi pokojnik storil dobrega za domačo občino, za reveže, za povzdigo umnega kmetijstva, tu-

se kaj ne morem naštaviti. Njegovo življenje je bilo vedno delo in delo; mož je vedel, da življenje ni praznik, in lahko se reče, da je vse svoje dni delal po reku:

„Dolžan ni samo, kar veleva mu stan, Kar more, to mož je storiti dolžan!“

To njegovo mirno in tiko plodnosno delovanje pa ni ostalo priskrito. Čula je o njem visoka c. kr. vlada, in Nj. Veličanstvo, presvetli cesar, podelil mu je za obilne zasluge 1898. l. zlati križec s krono. Pokojnik se je Najvišjega odlikovanja srčno veselil, veselili smo se ga njegevi prijatelji, veselila se ga je vsa občina. Želeli smo oni veliki dan odlikovanju iz dna srca, da bi zasluženo odlikovanje užival dolgo in se ga veselil mnoga, mnoga leta. Indanes? O Bog, našega ljubljenca ni več med nami, kočena roka iztrgala ga je s silo iz naše srede! V zasebnem življenju je bil pokojnik miren in tihe hrani, med prijatelji srčno ljubljen in spoštovan družabnik. Svoj mili narod slovenski ljubil je strastno. Bil je odločen pristaš narodne napredne stranke in v tem smislu vzgojil je tudi svoja dva vrla sinova. Njegova beseda je odločevala vedno. In beseda njegova je držala bolje, nego pisane pogodbe. V tem obziru je bil ranjki Pogačnik Kranjec stare korenine. Za časa volitev je bil vedno v prvih vrstah naprednih volilcev in tu je stal kakor skala. Ker postajajo pa vrste takih značajnih mož vedno redkejše, ker pada hrast za hrastom, bode ga narodna napredna stranka — kakor že rečeno — težko pogrešala. Pokojnikova beseda in njegov čist in kremenit značaj bodi nam v izgledu in posnemanju! Pokojnik je bil premožen mož in z vsemi častmi, do katerih se more povspeti izobraženec v večjem trgu na kmetih, oblagodarjen gospod. A pri vsem tem je bil do skrajnosti prijazen in ponjen. Za vsacega človeka je imel prijazno besedo, bodisi gospod, bodisi posestnik, bodisi rewež; z vsakim se je rad kaj pomenil. Za rewež pa je imel zmeraj tudi odprto roko. Tudi ti ga bodo težko pozabili. Zaradi njegove poštenosti in zaradi njegovega jeklenega značaja spoštovali so pokojnika tudi njegovi politični naprotviki. Kako priljubljen in kako visoko spoštovan je bil gosp. Pogačnik, pokazal je dne 31. januaria njegov velikanski pogreb in nebrojni krasni venci. Tacega pogreba Cerknica še ni videla. Prehrano umrlemu gospodu izkazal je zadnjo čast c. kr. okrajin glavar logaški, g. Kremenšek, župan stolnega mesta Ljubljane, g. Ivan Hribar, odvetnik g. dr. Triller iz Ljubljane, vsi c. kr. uradniki sodnije in davkarije v Cerknici, duhovščina, občinski odbor in corpore, 24 učiteljev in učiteljev z g. c. kr. okrajin Šolskim nadzornikom Ivanom Thumu, uradniki južne železnice z Rakeka z načelnikom, požarna brama, mnogo

gospodov in gospa z Rakeka, c. kr. orodništvo, c. kr. finančna straža, šolska mladina, zastopniki mnogih tvrdk, pokojnikovi bližnji in daljni prijatelji in znanci, obilno domače in ptuje gospode in brezstvilna množica domačega ljudstva. Pred hišo, v cerkvi in na grobu so pevci pod vodstvom g. učitelja Juvanca zapeli tri v srce segajoče žalostinke. Ko so pogrebci polagali krsto v grob, ihteli in jokali so vsi navzoči, in videlo se je, da nam je previdnost božja iztrgala iz naše srede našega ljubljence, vodnika in očeta. Ker trdno upam, da bode o umrlem g. Pogačniku spisala v kratkem spretnejša roka daljši in natančnejši nekrolog, zato sklepam te vrstice, srčno želeč, da bi bila nepozabnemu pokojniku lahka zemljiča domača. Mir in pokoj njegovi duši! Spomin na »vzor — mož« pa ostane med nami neizbrisen, trajen.

Planinski ples.

To vam je bilo v nedeljo življenje v »Narodnem domu«. Tako veselega in zabavnega večera že dolgo let ni bilo. Kacih 1200 ljudi se je trlo v obširnih prostorih Sokolove telovadnice. Prišli so od vseh strani dežele, zlasti mnogo jih je bilo z Gorenjskega, kjer znajo najbolje ceniti pomen in važnost »Slov. planinskega društva«.

Nedeljska veselica je bila prva, ki jo je priredilo »Slov. planinsko društvo«, a imela je uspeh, ki je nadkril vsa pričakovanja ter pridobil društvo obilo novih prijateljev. Dvorana je bila čarowno lepo prirejena in kdor je vanjo stopil, se je čutil mahoma prestavljenega v Gorenjsko. Videl si izbruno narejeno velikansko gorovje ob čigari obnožjuje ležalo planinsko jezero; videl si pogorski gozd, srne in planinskega kozla; videl si Aljažev stolp in obilo drugih lepih reči. Na desni strani si videl tudi spominsko ploščo, na kateri je bilo naslikano, kako leti kmetiški fant z gore. Pod sliko pa je bilo citati:

Tukej je storu enkrat Mrtn
Suborvarja en padec smrtn;
Cviček mu je dušo razvezu.
K je fajhten u hribe ležu
Padu je dol u globoki prepad
Pobrav ga je angel al' pa škrat —
Nobeden nave; skazal se bo
Kedar vsi od mertvik vstanemo.
Če prideš mem', misi naj,
Da dol ne pades, pomirje fajn.
Amen.

Tudi leva stran dvorane je bila krasno okičena, pod galerijo pa so bile nameščene »gostilne« z vabljenimi imeni »Pri peneči kapljic«, »Pri kranjski klobasic«, »Pri Joštarju« in »V Štalic« ter »Narodna kavarna«. Tu je bilo najveselje. Tu so stregle odlične gospe in gospodičine in delale izbirne kupčije, kajti brutto-dohodek znaša nič manj kot 2590 K. To je uspeh, ki kaže najbolje, kako marljivo in vstrajno so delale našne dame. Imena teh požrtvovljenih dam se bodo gotovo imenovala v zahvali »Planinskega društva«; mi jih ne navajamo, ker jih v silni gneči ni bilo mogoče zabeležiti.

V dvorani pa se je neutrudno plesalo do ranega jutra. Pogled na plesalce in plesalkje je bil toli slikovitejši in mičnejši, ker je bilo mnogo udeležnikov v narodni in v turistovski noši. Prvo kradrilo je plesalo kacih 150 parov.

Končno je še omeniti, da je društvo izdal za to priliko humoristični list »Divjega kozla«.

Kakor rečeno, je bila večja ogromna. Veselico je obiskalo tudi mnogo vojaških in civilnih dostojanstvenikov, vse občinstvo pa je soglasilo v sodbi, da je priredilo »Planinsko društvo« znamenito veselico in da je bil to večer, ki ostane udeležnikom nepozaben.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 3. februarja.

Osebne vesti. Profesor v Novem mestu, g. Ignacij Fajdiga, je premeščen na II. drž. gimnazijo v Ljubljani. — Suplent na I. drž. gimnaziji v Ljubljani, g. Jakob Zupančič, je postal redni učitelj na gimnaziji v Novem mestu.

— »Žrtev razmer«. Zgodilo se je nekaj izrednega, nekaj senzacionalnega, kar pač zasluži, da bi se izvedelo po celi Avstriji. Naš listek »Žrtev razmer« je bil konfisciran. Včeraj (v ponedeljek) smo dobili od c. kr. deželne vlade obvestilo, da so konfiscirane vse številke našega lista, v katerih je ta listek izšel in to kar

v polnem obsegu. To se pravi: konfiscirane so vse številke, kar jih je izšlo v mesecu januuarju. Kaj takega se menda še v Galiciji ni primerilo, da bi konfiscirali kak list za celi mesec nazaj, da bi konfiscirali, kar je prišlo z vednostjo in s privoljenjem poklicanih organov na svetlo! Značilno pri tem je, da je zadnja številka našega lista izšla v soboto popoldne, konfiskacija pa se je odredila šele v ponedeljek dopoldne. V tem, kakor tudi v dejstvu, da so bile vse, številke nazaj konfiscirane, tiči odločno dokaz, da je bila ta konfiskacija iz posebnih ozirov odrejena in da ni posledica pravnega prepričanja, da je v listku »Žrtev razmer« kaj protipostavneg. Vedelismo že davno da boste »Žrtev razmer« ljubljanskega škofa v oči, in vedeli smo tudi, da so pri deželni vladni jako nervozni, zaradi tega smo z največjo skrbnostjo gledali, da ne pride ničesar v list, kar bi moglo dati povod konfiskaciji in smo vse take odstavke neusmiljeno črtali, zlasti gotove citate iz sv. pisma. Umeje se ob sebi, da nas ni volja, prenašati takega postopanja deželne vlade. Zanašamo se na neodvisnost, na pravičnost in na osebno poštenje sodnikov in čakamo ravnodušno razsodbe. Če bi sodišče konfiskacijo potrdilo, česar ne moremo verjeti, uložimo seveda ugovor in bomo pri obravnavi branili svojo pravico. Sicer pa nam je odprta tudi še pot v državnemu zboru. Naš odgovor na konfiskacijo je kratko ta: Listek »Žrtev razmer« izide v posebni brošuri. Nismo mislili, prirediti posebne brošure, ali ker je deželna vlada tako očetovsko poskrbel za reklamo, nečemo zamuditi te lepe prilike. Če z brošuro drugače ne pojde, poskrbimo za imuniziranje potom državnega zборa. Čitateljem pa naznamo, da je listek že itak skoro pri kraju in da priobčimo v četrtek zadnje poglavje. Mogoče je, da bo tudi četrtkova številka zamenjena — čitatelji naj bodo na to pripravljeni. Toliko za danes. O tej klasični konfiskaciji se bo seveda še govorilo.

Zanimiva razprava.

Dne 31. pr. m. obravnavalo se je pred upravnim sodiščem o dveh pritožbah kranjske industrijalne družbe. Leta ima, kakov znano, tovarno v Škednu pri Trstu, za katero ji je ministrstvo dovolilo oproščenje cesarskih davkov za dobo 12 let. Družba ne plačuje nikake obrtarine, ter ni hotela plačati nikake deželne naklade od te obrtarine, češ, da obseza oproščenje cesarskih davkov samo ob sebiti tudi oproščenje deželnih davkov. Vzlic temu je na zahtevo dežele davčna oblast predpisala družbi idealno obrtarino, in od te 40% deželno naklado. In to za leto 1897., 1898. in 1899. posebej, za leto 1900 pa zopet posebej. Deželni odbor je pritožbe proti temu predpisu zavrnil, na kar se je družba zatekla pred upravno sodiščem. Živahnata razprava trajala je od desetih do dveh, na kar je sudišče obe pritožbi kot v zakonu nevtemeljeni zavrnilo. Družbo zastopal je dr. Foregger, deželo pa dr. Ivan Tavčar.

— **Slovensko društvo.** Napredna narodna stranka na Kranjskem ima samo dve politični društvi, a obe že več let nista razvili nikake posebne delavnosti. Zdaj se je poskušalo oživiti »Slovensko društvo« v Ljubljani. Včeraj popoldne se je vrisil občni zbor pod predsedstvom g. dr. Tavčarja, ki je v svojem ogovoru zlasti povdarjal, da treba pritegniti nekaj mlajših moči. V novi odbor so bili izvoljeni gg. predsednik odvetnik dr. Triller, blagajnik odvetnik dr. Pir, tajnikom odvetnik dr. Kokalj, za odbornike učitelj Gangl, župan Hribar, dr. Tavčar, trgovec in posestnik Jos. Turk, župan v Cerknici Šerk, odvetnik v Radovljici dr. Vilfan in trgovec in posestnik v Novem mestu I. Rozman; za namestnika posestnik in blagajnik užitninskega

urada Jos. Lavrenčič in trgovec in posestnik I. Lenč, pregledovalca računov sta uradnik banke »Slavije« V. Holz ter trgovec in svetnik trž. zbornice Mejač. Izborne moči, ki so združene v odboru, jamčijo, da bo društvo lahko razvilo uspešno delovanje, če najde pri občinstvu podporo. Nas veseli oživljenje »Slov. društva« tem bolj, ker se je v zadnjih letih udomačila navada, da so se somišljeniki v najrazličnejših političnih zadevah obračali na naše uredništvo. Seveda smo vsakemu radi ustregli, ker ni bilo političnega društva, ki bi šlo somišljenikom na roke. Odslej pa prosimo, naj se č. somišljeniki obračajo na »Slov. društvo«, ki zadobi tako najlagljje potreben kontakt s pristaši stranke.

— **Iz klerikalne gospodarske organizacije.** Svoj čas so klerikalci v Kamniku ustanovili »kmetijsko društvo«. Tudi kapelan Kalan, ki hoče sedaj ljubljanskim deklam pozobati njihove prihranke, je bil pri tem društvu udeležen. Ob ustanovitvi tega »Kmetijskega društva« so klerikalci bobnali, kar se je dalo in se silno bahali, kako ogromne koristi postane stvar za kmetijski stan. Prvo, kar so storili, je bilo to, da so v Volčjem potoku kupili veliko kmetijo. A že pri tem prvem koraku so storili veliko nemnost, preplačali so nameščeni kmetijo tako, da se je vse čudilo. Seveda ni moglo društvo s tako kmetijo izhajati, tem manj, ker se je tudi slabo gospodarilo. Konec je bil, da je »kmetijsko društvo« začelo misliti, kako se te kmetije iznebi. V nedeljo teden so jo prodajali, pa je za noben denar niso mogli prodati. Sedaj mislijo te blage duše kmetijo — parcelirati. V časih, ko se delajo zakoni o zlaganjiju zemljišč, pa začno klerikalci razkosavati celo navadne kmetije, začno delati to, kar se v raznih državah kaznuje z ječo. Tako je narodno-gospodarsko delo klerikalne stranke!

Katoliški shod pod varstvom § 2. državne postave.

Iz Mirne peči se nam piše: Katoliško politično društvo za novomeški okraj je sklicalo v prostorij Josipa Košaka shod na dan 2. srečana t. l. Razpološalo je naslednja vabila: »G. N. N. vabimo Vas na shod katoliškega političnega društva po § 2. — ki se bodo vršili 2. srečana 1903 ob 3. uri v gostilnični sobi g. Josipa Košaka v Mirni peči. Mirna peč 29. januvara 1903. — Sklicatelji. To vabilo prinesite seboj, sicer vstop ni dovoljen. — Ali smo bili veseli, ko smo izvedeli, da hočejo napraviti naši duhovniki, oziroma ljubljanski klerikalni voditelji na svečnico pri nas shod! — Zima je, čas bi imeli priti vsi. In veselo bi bilo, kakor na tistem shodu pred leti, na katerem se je naš g. župnik jokal, dr. Susteršič pa strahu pred Galičevim glasom tresel. Toda — nič ne bo! Skrili so se! Pri zaprtih vrati hočejo v Košakovih gostilni zborovati in povabili so le nekatere, o katerih vedo, da jim ne bodo nagajali zaradi ljubega miru. S tem so nam pa res zgnenili dosti veselja. Pripravljeni smo bil razdelili smo že uloge; ker je puščač, izmislišli smo marsikatero šaljivo. To imate zdaj po § 2! Klerikalci se nas bojijo in poskrbili so se v gostilnično sobo Košakovo! Josip Rus je mlad umrl. Bil je najodločnejši nasprotnik klerikalcev. Izgojal je v tem duhu tudi svojo ženo, ki je zdaj vzelja Košaka iz Vel. Gabra. Tedaj, ko smo Mirnopečani tako imenitno razbili Šusteršičev shod, stala je udova Rusova v prvih naših vrstah. Povedala je duhovnikom najgorkejše in nekaterim našim, ki so se premirno vedli, zabičila je besede: če se možje bojite farjev, bomo pa me ženske šle po burklje, da jih ven vržemo iz naše šole. Presneto je hitro ukrotil Košak to energično žensko, da zdaj iz rok farjev jē. Pa no, zadovoljni smemo biti. Klerikalci se nas bojijo. Pri nas se ne upajo javnega vsakemu pristopnega shoda prirediti. To priča, da kar je veljavnejši mož v fari, so vsi nasprotinci umeščavanju farovških v posvetne

stvari in duhovniki boje se, da jim še one vzamemo, ki iz nevednosti, ali iz strahu pred duhovenstvom na njihove shode prisiljeno hodijo.

— **Odlikovanje.** Gospod Jos. Procházká, skladatelj, virtuoze in učitelj »Glasbene Matice« v Ljubljani, je dobil te dneve pri konkursu, katerega je razpisala slavna »Češka družba za komorno glasbo« v Pragi, 2 nagrada in častni honorar 300 K. Za svojo senato za gosli in klavir.

— **Učiteljska vest.** Na novo v štirizrednico razširjeno slovensko šolo v Ormožu je nameščena gošodična Milena Lazar, sedaj učiteljica na slogini Šoli v Gorici.

— **Solske razmere na Korškem.** Učitelj slovenskega jezika na celovškem učiteljišču je postal okrajski šolski nadzornik. Vsled tega je bilo treba njegovo mesto provizorično popolniti z drugo učno močjo. Seveda je pri tem učna uprava pazila, da bodo moža, pri katerem se bodo dijaki vsaj kar mogoče malo naučili, ko že slovenštine sploh ni odpraviti. In res so iztaknili tacega moža v osebi umirovljenega nadučitelja M. Artnaka, o katerem se zatrjuje, da sam nizmožen pravilne slovenštine. Pri učitelju, ki sam ne zna jezika, ki ga naj poučuje, se dijaki seveda ne bodo dosti naučili.

— **Predavanje.** Jutri, 4. t. m., ob 8. uri zvečer predava članom »Ruskega Kružka« univerzitetni docent, gospod Gregorij Andrejevič Iljinski, v mali dvorani »Mestnega doma«. K temu predavaovanju imajo pristop tudi nečlani društva

— **„Glasbeni večer“.** Piše se nam: Dijaki c. kr. II. drž. gimnazije so priredili 31. januarju »Glasbeni večer na čast poslavljajočemu se g. prof. V. Borštnerju. Dijaki so osnovali svoj orkester na lok z dovoljenjem g. ravnatelja, kateremu je vedno na tem, da se dijaki ne samo učijo, ampak tudi zabavajo. V hvaljen dokaz za to dovoljenje so dijaki priredili povodom njegovega godu serenado in zdaj odhodnice g. Borštnerju. G. Borštner je bil zelo ginjen, ko se mu je sedmošolec g. Rus zahvalil z besed za njegov trud in skrb za svoje učence. Spominjal se je lepih naukov, ki jih je dajal učencem in se vedno trudil navdihniti suhoparnim naukom tudi idealnost. G. profesor se mu je s solzničnimi očmi zahvalil in povedarjal, da bo ta večer vedno pomnil. »In če kdaj, mi je zdaj težko pustiti svoje delovanje«, je končal. Orkester je sviral več točk, izmed katerih so bile tudi nekatere jako težke, a so jih dijaki izvedli z najlepšo natančnostjo. Le nekaj bi pripomnili, namreč, da bi se morali bolj ozirati na slovenske, oziroma slovenske skladbe. Dirigent in učitelj je vojaški narednik g. Heidegger. Moški zbor je pel več pesni pod vodstvom šestošolca g. Juvana. Petje na tem zavodu se goji tako skrbno in tudi to je zasluga g. Wiesthalerja. Orkestralnemu klubu in pevcem želimo najlepši uspeh, g. Borštnerju pa želimo, da bi še dolgo užival ljubezen svojih učencev!

— **Narodna čitalnica ljubljanska** opozarja svoje p. i. člane na svoj drugi družbinski plesni večer, ki se bode vršili dne 4. t. m. ob polu deveti uri zvečer v »Veliki družbeni dvorani«. Kolikor smo pozvani deli izza kulis, pripravljajo nam dame za ta večer malo presenečenje.

— **Požarna bramba v Dolnjem Logatcu** priredi svojo društveno veselico dne 15. februarja v gostilniških prostorih »pri Kramarju«.

— **Zabavni klub v Radovljici** priredi v soboto, dne 7. februarja v Michlovi gostilni, pri Hirschmanu veliko plesno veselico.

— **Solsko podporno društvo v Sežani** priredi v hotelu »Treh kronah« v soboto dne 7. februarja s sodelovanjem nabrežinskega diletantnega orkestra pod vodstvom g. Jean Frikoviča veselico.

— **Akad. podružnica sv. Cirila in Metoda v Gradcu** priredi v sredo dne 11. februarja v steinfeldskih dvoranah sijajen ples. Slovanski gostje iz Gradača in domovine odzovite se mnogobrojno temu vabilu.

— **Narodna čitalnica v Kamniku** je na svojem dne 6. m. m. se vrščenem občenem zboru mesto odstotivšega mnogoletnega in prezašljnega predsednika gosp. župana Josipa Močnika izvolila novim društvenim predsednikom g. odvetnika dr. Krauta. Blagajništvo se je z vsklikom zopet poverilo dosedanjemu vstremu blagajniku g. Antonu Vedlinu. Pri prvi od-

borovi seji dne 13. prosinca se je odbor še sledče konstituiral, g. Emil Orožen je bil izvoljen podpredsednikom: g. Rudolf Binter, tajnikom; g. Josip Šmuc, arhivarjem; g. Ivan Koželj, blagajniškim namestnikom; gg. Ivan Spalek, Martin Novak in Hinko Sax pa odbornikom. Namestniki so gg. A. Slatnar, Breznik in Žerovnik. Zastavonoša g. Ivan Gjud. — V gledališčem odsek udeležil je gospod Nik. Sadnikar, Rud. Binter (zopet voljen režiserjem), Ivan Grčar in Blaž Logar (garderobar). — Čitalnica je v preteklem letu uprizorila 9 iger vštevši ono, v kateri so nastopili sami člani slov. drame iz Ljubljane. Pri osmih predstavah je sodelovalo 28 domačih moči in sicer 11 dam in 17 gospodov. Plesni veselici zdrženi zaledno z uprizoritvijo jednodnevanjk sta se priredili dve, deklamatorni večer (gostovanje M. T.) pa jeden. Poleg tega se je društvo v teknu leta udeležilo sprejema povodom izleta dičnega »Ljubljana Sokola« v Kamnik, sodelovalo pri takojšnji podružnici Ciril-Metodove družbe, pri slavnostih povodom obhajanja 20 letnega pleskega društva »Lire« in tuk. gasilnega društva ter priredilo z ostanimi narodnimi društvi popoludanski izlet na Vrholje. — Iz blagajnikovega poročila povzamemo, da je imela čitalnica v preteklem letu 1959 K 23 h dohodkov in 1930 K 29 h izdatkov, torej ostane še 28 K 94 h prebitka. — Družbenikom je bilo poleg knjižnice na razpolago 28 listov, ki so bili večinoma naročeni; nekaj se jih je pa sprejemalo iz druge roke. K sklepu našega poročila še dostavimo, da so bili na občenem zboru jednoglasno voljeni čestnim članom sledeči trije gospodje: bivši in dolgoletni predsednik g. Jos. Močnik in priznanje zasluga, ki si jih je stekel vsled svojega požrtvovanega in uspešnega delovanja v prid društva, dalje naš neumorni ter nenadomestljivi mno-goletni in scenarist g. Nik. Sadnikar in starosta tuk. igralcev g. Gregor Slabjanja, ki že 35 let deluje na čitalničnem odu. Dne 15. svetega se vsled odborovega sklepa po preteku več let priredi v družvenih prostorih sijajna maskerada pod imenom »Kamniško letovišče po zimi«, katera bude sigurno nadkrilila vse dosedanje slične prireditve v našem mestu sodeč po marljivih pripravah, ki se že vrše na vseh koncih in krajih. Čitalniški odbor razpolije v najkrajšem času vabilo in ukrene vse potrebno v tej zadavi. — O podrobnosti za sedaj — silentium, a vendor kmalu kaj več. — A-r.—

— **Nesreča.** Veletržec v Trstu gosp. Maukoč se je v nedeljo popoldne s tremi damami, mej katerimi je bila tudi njegova svakinja, gospa Ana Križaj, iz St. Petra peljal po cesti iz Trsta v Miramar. Voz ekvipaže je prišel v tir električne železnice — zaledno pa se je približal električni voz. Kočijaž je bil vržen z voza, konji pa so se splašili in so zdrijali kar so mogli. Gosp. Maukoč je v tem velekratnem trenutku vspel na kočijažev sedež, vlovil vajeti in poskušal dobiti konje v oblast. Gospa Križajeva pa se je tako bala, da je odprla vratca in vzlizala braniti svojih spremjevalk skočila iz ekvipaže. Padla je skrajno nesrečno. Zadela je z glavo ob tla tako, da se ji je kaj vila kri iz ust, iz nosa in ušes. Kočijaž, ki je bil vržen z voza, je prvi našel gospo Križajev brez zavesti. Mejni so se konji ukrotili in g. Maukoč je vzel nesrečno svojo svakinjo na voz ter jo peljal v bolnico, kjer je pa zdravil ne mogel konstatirati, da je gospa Križajeva mrtva. Pri padcu pa razbila lobano in je umrla, ne da bi bila mogla kako besedo izpovedati. Gospa Križajeva je bila prisa še nekaj dni prej v Trst k svojim sorodnikom. Spoštovani rodbini naša iskreno sožalje.

— **Veliko tatinško družbo** je zasedla žandarmijska pri sv. Antonu v Slov. gor. O tem se nam piše: Ta družba je kradla že več nego 10 let, ne da bi kdo le slutil za nekatere njene člane. Nekaj teh ljudi, posebno eden, ki je bil menda general te družbe, je bilo že večkrat radi tativne zaprtih, ali sedaj, ko je »general« že star, je bilo mnenje nekaterih da — ne more več. Ljudstvo se je čudno zdelo kako so nekateri, ki so malo delali, vendor dobro živel, ter v srednji dobi svojega življenja izgledali kakor cvetoči mladiči in dekleta. Eden teh se je naveličal svoje »star« ter si vzel drugo omogoženo ženo in se podal ženjo po svetu veče sreče iskat. Nameraval jo je najti v Koflachu v rudarski jami. Zapoščeni ženi pa se je zdela ta šala vendor malo predebelata ter je vse izdala. Dosedaj so žandarji odgnali zastopnike osmih hiš. Pri nekaterih hišah so ostali le majhni otroci doma. Kaj bode iz teh otrok? — Pred 50 leti je imel vsak kmet hlapca in deklo in vsak manj posestnik saj deklo. Bila bi takrat sramota za hišo, ako bi ne bilo v nji tudi poslov. Danes je kmet hlapec, kmetica pa dekla. Mladi ljudje odhajajo spomlad in mesta delat. Na jesen pridejo razcapani s praznimi rokami domov, ker nimajo živeža, kradejo in celo morajo. (Waidinger) kmet ne dobi delavcev. Pomaga si z otroci ki bi morali v šolo, ali sila kola lomi. Zemlja malo

rodi, ker ni obdelana, kakor nekdaj, ko je bilo dovolj delavcev. Kar kmet naj največjimi težavami pridelava, mu je vedno v nevarnosti pred tatovi. Koča po vrhih so prenapolnjene lenih pokvarjenih nemaničev, ki pravijo: »Prokleti kmet naj dela, saj ima grunt.« Ti nemaniči pa po neravnem zakonu tudi skrbijo, da se njih »rod« ne le zdriž ampak tudi množi. Oče že komaj čaka, da bi sin toliko odstrastel, da bi smel cigaretu v ustih držati; mati ne more dočakati, da bi njena hčerka dorasla že vendar toliko, da bi se kak deček drgnil ob njo. Zadnje dve leti so otroci od Velnoči do vseh svetnikov šole prosti, ali zakaj? Edino zato, da ni treba v šolo iti. Ker nemaniči doma za njih dela nimajo, se ti otroci klatijo celo poletje od juntra do večera po gozdih, se ob lepem vremenu kopljajo trumoma ter počenjajo vse, česar bi ne smeli. Ob slabem vremenu si pa na kakem skejdnu privežajo na dve vrvi kar drog, ter se zbijajo. »Ohje to je luštno!« V jeseni pa ti kruti učitelji zahtevajo zopet otroke v šolo. »Oj, to je pa hudo!« Pa ni hudo samo za mater, ki bi že rada imela veliko hčerko — Bogme je tudi hudo za učitelja, posebno če se ne zna obnašati dovolj dostopno proti nemaničevi nadepolni hčerki ali pa, če se je celo predprzni fanti okarati radi — no — radi cigarete. Oče ali mati pride nad učitelja, se krega in zdihne rekoč: »Ko bi se vendar že enkrat tega rešili.« Če učitelj ne čuje, tudi reče: »Ko bi se vendar že enkrat rešili te proklete sole!« Tako se nam godi gospod urednik! Hvalite Boga, da ste tako daleč od nas. Saj se Vam ni treba batiti, da bi Vas lastni otroci na stare dni prepalili, kakor so to godi pri nas često. Jaz pa pravim, da taki starši boljšega ne zasluzijo.

— **Izpred sodišča.** Vsled razveljavljene razsodbe tukajšnjega dež. kot kazenskega sodišča, s katero sta bila Andrej Verlič p. d. Bergantov, posestnikov sin iz Smledniku in Jože Rozman p. d. Reščev, posestnico mož iz Podrečja in sicer prvi na 2 leti, drugi pa na 18 mesecov v težko jebo obsojenja, in katero odsodbo je vsled prijave ničnosten pritožbe obeh obsojencev najvišji sodni kot kasajnski dvor v tem spremenil, da se je odredila nova obravnavna, katera je imela včeraj po enodnevni razpravljanju svoj zaključek. Da bi bil vsaki dvom izključen, je v to svrhu sodišče povabilo 20 prič. Dogodek je bil ta: Dne 27. julija m. l. so se v vasi Podrečje stepni domaći in smledniški tantje; domaćim fantom pomagali je tudi Jože Rozman, naskok obeh strank je bil kratek a usoden, ker je bil France Jenko z neko ostrino tako udarjen po glavi, da je že drugi dan umrl. Ker je bila kritična noč zelo temna in se ni mogel celo dogodek natančno opazovati, nastalo je vprašanje, sta li res oba zatoženca tudi res storilca. Dognano je bilo, da sta bila oba oborenžna in sicer Verlič z nekim na kratek drogu narejenim kavelnjom, Rozman pa z rovinco. Za Verliča se natančno ve, da se je spopada vdeležil, da je s kavelnjom mahal in priča Jenko da je izpovedal, da mu je Verlič sam pravil, da je Jenkota »est vdaril«, tako da je padel. O Rozmanovem dejanju pa ne ve nobena priča kaj določnega izpovedati, le to se ve, da je bil oborenžen z rovinco, in da je edina rana, ki jo je imel ubiti Jenko na glavi prizadeta bila po mnenju izvedencev le s kakim ostrom orodjem na pr. z rovinco, nikakor pa ne s kavelnjom. Nobena priča ne ve tudi izpovedati, da bi bil kdo izmed njih videl Rozmana po Jenkotu vdariti, on sam pravi, da je takoj, ko je Jenko padel stekel, sploh se je po okolici širilo javno mnenje, da pravi ubijalec še ni znan. Sodišče je izreklo novo sodbo, po kateri je bil Andrej Verlič obsojen na 10 mesec težke ječe, Jožefa Rozmana pa je odtotežno oprostilo; obsojilo ga pa je na 1 mesec strogega zapora zaradi nemira, ki ga je delal med pridigo dne 17. decembra m. l. v farni cerkvi v Mavdicah, zapil je glasno na koru župniku, da naj bo tih, da je že dosti tega, zagovarjal se je, da je med pridigo zaspal in se mu je sanjalo, da se s svojo ženo prepira.

— **V Ameriko.** Danes ponoči se je odpeljalo z južnega kolodvora 107 oseb v Ameriko, in sicer 71 s Kranjskega in 36 s Hrvatskega. — **Hranilnično knjižico ukradla** je v soboto dopoludne živilja Marija Zagovec iz Maribora brez posebnih dekli Jožefi Maierjevi, stanujoči na Marije Terezije cesti št. 16. Zagovec je živila pri stranki, pri kateri stanuje Jožef Maierjeva in ko sta ta in gospodinja odšli na trg, je s silo odprla krovček in vzela iz istega hranilnično knjižico kranjske hranilnice z vlogo 400 K. Šla je takoj v hranilnico, da bi denar vzdignila. Med tem časom je prišla Jožef Maierjeva domov in je takoj opazila, da je okradena. Tekla je naravnost v hranilnico in zasačila tamkaj Marijo. Pomaga si z otroci ki bi morali v šolo, ali sila kola lomi. Zemlja malo

Zagovec, ko je ravno hotela vzdigniti denar. Zagovec je bila prijeta in izročena sodniji.

— **Pod voz padla.** Danes opoludne spletala sta se na Kongresnem trgu Fischerjeva konja in sta zdirjala z vozom, na katerem so bile sifonske steklenice, na domače dvorišče. V vezi sta zadeva z vozom ob zid, da se je voz razbil in so steklene popadale na tla. Hlapca Matija Dolar in Ivan Rutar sta oba padla s sedeža pod voz in sta bila povožena, enemu je zmočkalo nos, drugemu pa je odrlo vse obraz.

— **Nezgoda na železnici.** Danes ponodi je bil na kolodvoru v Celju železniški uslužbenec Schmied od vlaka št. 110 povožen. Bil je takoj mrtev. Schmied je 40 let star, drugokrat oženjen in oče več otrok.

— **Učitelj ponesrečil.** Učitelj v Preserju, g. Ivan Matajec, je včeraj na kolodvoru v Preserju spodrnil in padel in si zlomil desno roko nad komolecem.

— **Zlata ura** je bila ukradena deželnemu uradniku A. M. Ura imena na krovu vtišnjeno štev. 11.475.

— **Verižico našel.** V nedeljo zvečer na planinskem plesu, v koči pod galerijo, našel je nekdo urino verižico. Lastnik naj se zglaši v upravnosti »Slov. Naroda«.

— **Današnji list ima prilogom Sanatogen.**

— **Majnovejše novice.** Umrla je v Budimpešti grofica Karolina Karolyi, rojena grofica Zichy v starosti 85 let. Pokojna je s svojo sestro, poznejšo soprogo ministarskega predsednika grofa Battanyja podpirala revolucijo leta 1848 ter sta na lastne stroške opravili cele polke huzarjev, vsled tega je moral več let živeti v prognanstvu.

— Električne tovarne ob Niagara slapu, ki so bile videti pred tednom v tukajšnji panorami, so popolnoma zgorele. — Otroci sakskega prestolonaslednika so dobili na mestu Girona za vzgojitelja stotnika pl. Bryna. — Obsojeni urednik Urednik belgrajškega »Malega Journa«, Miloš Vitjetijević je bil obsojen zaradi razdaljenja Veličanstva v 18mesečno. Razdaljenje je za krivil v članku »Grof Lambsdorff na Srbškem«. — Ponesrečeni ladji V pristanišču Korfu je ponesrečen angleški parnik »Orwell«. 15 mož je utonilo. Pri Kingjöbingu na Norveškem se je potopil parnik »Avona« s 27 možmi. — Predrni roparji. Električne tovarne ob Niagara slapu, ki so bile videti pred tednom v tukajšnji panorami, so popolnoma zgorele. — Otroci sakskega prestolonaslednika so dobili na mestu Girona za vzgojitelja stotnika pl. Bryna. — Obsojeni urednik Urednik belgrajškega »Malega Journa«, Miloš Vitjetijević je bil obsojen zaradi razdaljenja Veličanstva v 18mesečno. Razdaljenje je za krivil v članku »Grof Lambsdorff na Srbškem«. — Ponesrečeni ladji V pristanišču Korfu je ponesrečen angleški parnik »Orwell«. 15 mož je utonilo. Pri Kingjöbingu na Norveškem se je potopil parnik »Avona« s 27 možmi. — Predrni roparji. Električne tovarne ob Niagara slapu, ki so bile videti pred tednom v tukajšnji panorami, so popolnoma zgorele. — Otroci sakskega prestolonaslednika so dobili na mestu Girona za vzgojitelja stotnika pl. Bryna. — Obsojeni urednik Urednik belgrajškega »Malega Journa«, Miloš Vitjetijević je bil obsojen zaradi razdaljenja Veličanstva v 18mesečno. Razdaljenje je za krivil v članku »Grof Lambsdorff na Srbškem«. — Ponesrečeni ladji V pristanišču Korfu je ponesrečen angleš

Borzna poročila.

Ljubljanska

„Kreditna banka“ v Ljubljani.
Uradni kurzi dunaj. borze 3. februarja 1903.

Naložbeni papirji.	Dinar	Blago
4 1/2% majeva renta . . .	100 80	101—
4 1/2% srebrna renta . . .	100 80	101—
4% avstr. kronska renta . . .	101 90	101·10
4% zlata . . .	121 20	121 40
4% ogrska kronska . . .	99 80	100—
4% zlata . . .	121·25	121·45
4% posojilo dežele Kranjske . . .	98 25	—
4 1/2% posojilo mesta Splita . . .	99 75	100·75
Zadra . . .	100—	101—
4 1/2% bos.-herc. žel. pos. 1902 . . .	101 10	102 10
4% češka dež. banka k. o. . .	99·50	100·50
4% ž. o. . .	99·50	100·50
4 1/2% zast. pis gal. d. hip. b. . .	100 45	101·45
4 1/2% pest. kom. k. o. z 10% pr. . .	107 60	108 80
4 1/2% zast. pis Innerst. hr. . .	100 75	101·75
4 1/2% ogr. centr. deželne hranilnice . . .	100·75	101·75
4 1/2% zast. pis. ogr. hip. b. . .	101—	102—
4 1/2% obl. ogr. lokalne žel. leznice d. dr. . .	100—	100 50
4 1/2% češke ind. banke . . .	99 25	100·25
4% prior. Trst-Poreček žel. dolenskih železnic . . .	98—	99—
3% juž. žel. kup. 1/1/ . . .	99 50	100·50
4 1/2% av. pos. za žel. p. o. . .	304—	308—
Srečke.	100—	—
Srečke od leta 1854 . . .	180—	190—
" " 1860/— . . .	248—	252—
" tizske . . .	248—	252—
zemlj. kred. I emisije . . .	161—	163·30
ogrske hip. banke . . .	268—	272—
srbske & frs 100— turške . . .	265 25	267 25
Basilika srečke . . .	258—	260 50
Kreditne . . .	88 50	90 50
Inomoške . . .	126—	127—
Krakovske . . .	19 50	20 50
Ljubljanske . . .	435—	438—
Avt. rud. križa . . .	86—	90—
Ogr. . .	75—	79—
Rudolofe . . .	73—	77—
Salcburške kom. . .	55 60	56 60
Dunajske kom. . .	28 25	29 25
Delnice. . .	74—	76—
Južne železnice . . .	75—	76—
Državne železnice . . .	57 25	58 25
Avtro-ogrsko bančne del. . .	698—	699—
Avt. kreditne banke . . .	1582—	1592—
Grške . . .	702 25	703 25
Zivnostenske . . .	750—	751 50
Premogok v Mostu (Brüx) . . .	263—	264—
Alpinske montane . . .	724—	730—
Praske želez. ind. dr. . .	400 25	401 25
Rima-Murányi . . .	1678—	1688—
Trboveljske prem. družbe . . .	498—	499—
Avt. orozne tovr. družbe . . .	400—	404—
Ceške sladkorne družbe . . .	337—	339 50
Žitne cene v Budimpešti. . .	178—	180—
Valute.	11 34	11 39
20 franki . . .	19 08	19 10
20 marke . . .	23 43	23 50
Sovereigns . . .	23 96	24 02
Marke . . .	117 15	117 35
Laški bankovci . . .	95 40	95 60
Rubli . . .	253—	253·75

Žitne cene v Budimpešti.

dne 3. februarja 1903.

Termin.

Pšenica za april . . .	za 50 kg	K	745
Rž " april . . .	50 "	"	648
Koruza " maj . . .	50 "	"	585
" majil . . .	50 "	"	597
Oves " april . . .	50 "	"	607

Efektiv.

10 vinarjev ceneje.

Umrl so v Ljubljani:

Dne 28. januarja: Ivana Letnar, tesarjava hči, 1 1/2 leta, Dunajska cesta št. 25, vnetje sopilnih organov. — Ana Bavdek, živilja, 21 let, jetika. — Edward Brezovar, postreščekov sin, 5 let, Marije Terezije cesta št. 10, vodenica možgan.

Dne 29. januarja: Justina Kruč, dimnikarjeva hči, 7 mes, Dolenska cesta št. 19, vnetje sopilnih organov.

Meteorologično poročilo.

Vrhina nad morjem 306·2. Srednji zračni tlak 736·0 mm.

Jan	Cas	Stanje	Temp. ČU	Vetrovi	Nebo
31.	9. zv.	744 0	29 sr. jzahod	jasno	
1.	7. zj.	739 4	24 sl. jzahod	pol. oblač.	
2.	pop.	736 4	58 sr. jzahod	oblačno	
3.	9. zv.	733 1	40 sl. jzahod	oblačno	
2.	7. zj.	726 4	20 sr. svzhod	dež	
2.	pop.	724 7	33 sl. svzhod	dež	

Srednja temperatura sobote in nedelje 0·9° in 4·1°, normale: -1·7° in -1·6°. — Mokrina v 48 urah: 0·0 mm in 9·2 mm.

Podpisani naznjamamo vsem srodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je naša ljubljena hči in sestra, gospodična

Amalija Jordan

umrla včeraj ob 2. uri popoldne, previdena s sv. zakramenti za umrajoče, po dolgi in mučni bolezni.

Pogreb drage pokojnice bode v sredo, dne 4. srečana, ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti, Turjaški trg št. 8, na pokopališče k sv. Kristofu.

Sv. maše zadušnice brale se bodo v stolni cerkvi.

Drago pokojnico priporočamo v pobožno molitev in prijazen spomin.

V Ljubljani, 3. srečana 1903.

Žalujoci ostali.

(317)

Potrt od globoke žalosti na znanjam sorodnikom, prijateljem in znancem prožalostno vest, da moja iskreno ljubljena sopoga

ANA

včeraj popoldne ob 4. uri v Trstu nadomu v Gospodu zaspala.

Zemski ostanki predrage pokojnice se prevedejo semkaj ter bodo v sredo ob 4. uri popoldne pokopani na tukajšnjem pokopališču.

Svetje maše zadušnice se bodo darovalo v več cerkvah.

Prosi se za taho sožalje!

Št. Peter, 2. februarja 1903.

(315) Fran Križaj.

Specerijska oprava

se proda. (313-1)

Kje, pove Karol Planinšek, trgovec v Ljubljani, Dunajska cesta.

Brinjevo olje

se kupuje.

Cena in vzorec naj se pošlje Janku Ev. Sircu v Kranju, pri Kroni 263-3 prekajevec prešicvine.

Išče se stanovanje

z dvema sobama in pritiklinami.

Ponudbe na upravnijo „Slov. Naroda“.

(311)

Lepo predivo

na cele vagone ter tudi manjše partie, kakor tudi fižol kupi.

(310-1)

Anton Kolenc v Celju.

Komptorski praktikant

z dovršeno trgovsko šolo in znanjem stenografije, se sprejme z dobro začetno plačo pri trdki.

(11-26)

Edmund Kavčič

v Ljubljani.

Trgovski učenec

s primerno šolsko izobrazbo, nekaj nemščine zmožen, sprejme se v večjo mešano trgovino na deželi.

Ponudbe naj se pošljejo upravnemu „Slov. Naroda“ pod „trgovski učenec 100“.

(294-2)

Trgovski učenec

(transito)

se odda takoj ali s 1. majem.

Več pove A. Šarabon, Za-

loška cesta št. 1.

(284-3)

Veliko denarja!

do 1000 K na mesec morejo si pošteno prislužiti osebe vsakega stanu (kot posredniški zasluge). Natančneje pod „Reell 118“ na Annoncen-Abteilung des MER-KUR, Stuttgart, Schickstr. 6. (2786-37)

(312-1)

Arhitekt

ali zidarski mojster

ki bi hotel napraviti skico ozir. načrt za srednjo, po najnovijem zistemu urejeno pekovsko peč, naj poštejo ponudbo do 10. februarja t. l. pod šifro.

štev. 2476 poste restante,

Ljubljana.

Rled

Ljubljana

dne 3. februarja 1903.

(319)

VABILO

<p